

Matacans

Artés

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Pla de Matacans, al SO del terme municipal.
Emplaçament Des de Can Vila pel camí de la Font de les Tàpies, primer trencall a la dreta, Oest Turó de Can Vila

Coordenades:

Latitud: 41.78259
Longitud: 1.93619
UTM Est (X): 411598
UTM Nord (Y): 4626185

Classificació

Número de fitxa 08010 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Antic Ibèric Romà Medieval
Segle IIIaC-XVI d
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Van estar al descobert durant molt de temps, fins que el pagès les va tapar.
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes subsidiàries, article 143 (20.03.2006)
Número inventari Si: CC.AA 1426 (001)
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00010
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 12/09/2006 - 02:00

Descripció

Vil·la romana ubicada en el Pla del Bages. Part de les estructures arquitectòniques es descobriren a una profunditat entre 30 i 80 cm. de la superfície, per sondejos d'aficionats. Es descobrí un forn de ceràmica i unes sitges, sense que se n'especifiqués la seva quantitat. Els carreus dels murs eren de dimensions identificables entre l'opus mixtum vittatum i l'opus mixtum incertum. Pel que fa al material recollit, consistia en algunes peces campanianes, grises emporitanes, terra sigil·lada antiga (sud-gàl·lica i Hispànica), sigil·lada clara D (alguna estampada), comuna de cuina, romana, africana, dolia, tegulae, pondus i monedes (asos d'Agrippa, Valentinià, Honori i un antoninià de Diocleciana).

Els seus excavadors divideixen les etapes cronològiques del jaciment en quatre fases: fase ibèrica i romana, fase alt medieval, fase baix medieval i fase de reaprofitament del mas i abandonament. Els únics testimonis ibèrics corresponen a fragments ceràmics de la darrera fase del món ibèric (ss. III-I a.C.). L'element constructiu més antic del jaciment és un forn romà i l'únic testimoni estructural d'aquesta època. Totes les construccions a un nivell superior de la graella d'aquest forn es van destruir per la construcció d'un mas, i amb les restes de la vil·la romana s'anivellà un esvoranc. Datem aquesta vil·la entre els segles I i VI d.C. La fase alt medieval està representada per una habitació i sitges, i es data entre els segles IX i XII. Les estructures corresponents a un mas baix medieval són les més ben conservades. L'abandonament es produiria en el segle XVI.

Sembla ser que l'any 1986 es colgaren les parets de terra per poder-hi conrear.

Observacions:

Materials localitzats en el Museu Municipal del Pare Faura.

Història

Es tenen referències del lloc des del segle X. En una delimitació de l'antic terme d'Artés; amb data del dia set de febrer de l'any 938 apareixen topònims indicatius de jaciments arqueològics antics. Sembla que en referència a això la vil·la Matabanis correspondria amb la vil·la aquí descoberta. Entre 1977 i 1981 un grup d'aficionats realitzaren alguns sondeigs. Més tard, l'any 1987, es dugué a terme una prospecció elèctrica dirigida per Antoni Daurà en el marc de les Jornades Arqueofísiques i Tècniques d'Investigació Geofísiques aplicades a l'Arqueologia i organitzades per l'Escola Universitària de Manresa entre el dia 1 al 3 de maig. L'any 1988 es dugué a terme una excavació dirigida per Antoni Daurà i D. Pardo. L'any 1989 i 1990, s'efectuaren dues excavacions dirigides per Antoni Daurà, D. Pardo i J. Piñero. Finalment, del 12 al 19 de desembre i del 21 de setembre al 5 d'octubre de l'any 1991 es realitzà una excavació d'urgència dirigida per Antoni Daurà i es tornà a tapar el jaciment.

Bibliografia

BENET, Albert i CASÒLIVA, Goretti (1986). "Artés"; dins Història del Bages, vol. I. Parcir Edicions Selectes. Manresa.

BUIXEDA, J. i SAGRISTÀ, A. (1992). " Caracterització arqueomètrica de vuit mostres ceràmiques procedents de Matabanis (Artés, Bages)", dins Arqueologia i patrimoni a la Catalunya interior. Últimes investigacions. Miscel·lània d'Estudis Bagencs, núm. 8. Centre d'Estudis del Bages, Manresa, pp. 193-206.

DAURA, Antoni i PARDO, Dolors (1991). " Les restes romanes baix imperials a la Conca mitjana-alta del riu Llobregat"; dins Estrat, revista d'arqueologia, prehistòria i història antiga, núm. 4, octubre de 1991, pàg.

DAURA, Antoni i PARDO, Dolors (nn.cc). "El coneixement de l'alt imperi romà a la Catalunya interior. L'exemple de la comarca del Bages.

DAURA, Antoni i GALOBART, Joan (1983). " L'arqueologia al Bages: Manresa", 2 vols. dins Les Fonts. Quaderns de Recerca i divulgació. Col·legi de Doctors i Llicenciats.

DAURA, Antoni ; PARDO, Dolors i PIÑERO, Jordi (1992). " El jaciment arqueològic de Matacans (Artés). Ressenya dels treballs realitzats entre 1988 i 1991", dins Arqueologia i patrimoni a la Catalunya interior. Últimes investigacions. Miscel·lània d'Estudis Bagencs, núm. 8. Centre d'Estudis del Bages, Manresa, pp. 149-190.

GIBERT ARISSA, Jaume (1981). "Reconeixement dels límits del terme d'Artés al segle X"; dins Miscel·lània d'Estudis Bagencs, núm. 1, pp. 141-148.

SANCHEZ CAMPOY, Eduard (nn.cc) Precedents indígenes en vil·les romanes de l'interior.

